

Evaluatie Internationaal Poppentheater Festival 2005

Sociaal Geografisch Bureau
gemeente Dordrecht

ir. J.W. Jongenelen-Gietema
drs. F.W. Winterwerp

augustus 2005

Colofon

Opdrachtgever	Programmabureau Binnenstad
Tekst	Sociaal Geografisch Bureau
Drukwerk	Stadsdrukkerij
Informatie	Gemeente Dordrecht
	Sociaal Geografisch Bureau (SGB)
	Postbus 8
	3300 AA DORDRECHT
	telefoon: (078) 639 64 65
	www.sociaalgeografischbureau.nl

Het overnemen van delen van de tekst is toegestaan onder voorwaarde van duidelijke bronvermelding

Inhoud

Samenvatting.....	5
1 Inleiding	9
1.1 Aanleiding en doel	9
1.2 Onderzoeksvragen	9
1.3 Onderzoeksopzet.....	9
1.4 Leeswijzer	10
2 Bezoekers.....	11
2.1 Aantallen bezoekers.....	11
2.2 Herkomst bezoekers	13
2.3 Herhalingsbezoek Internationaal Poppentheater Festival	14
2.4 Bezoekersprofiel	14
2.5 Informatiebronnen	15
3 Waardering voor het festival	17
3.1 Waardering festival.....	17
3.2 Vergelijking met andere evenementen	18
4 Toeristische betekenis.....	19
4.1 Toeristisch bezoek	19
4.2 Combinatiebezoek	19
4.3 Kennismaking met Dordrecht en herhalingsbezoek.....	19
4.4 Buitenlandse bezoekers	21
5 Economische betekenis	23
5.1 Definitie economische betekenis voor de lokale economie	23
5.2 Direct uitgelokte bestedingen van bezoekers aan het festival	23
5.3 Bestedingen van de festival-organisatie in de Dordtse economie.....	25

Bijlage 1 Vragenlijsten

Bijlage 2 Overzicht responsgroep telefonische enquête

Bijlage 3 Belangrijkste opmerkingen respondenten

Samenvatting

Om de effectiviteit van het evenementenbeleid te toetsen is een evenementenmonitor ontwikkeld, waarvoor als input jaarlijks evenementen onder de loep genomen worden. Voor 2005 is dat het Internationaal Poppentheater Festival. In deze samenvatting beschrijven we de belangrijkste uitkomsten van de evaluatie van het Internationaal Poppentheater Festival 2005.

Inleiding

De 20^e editie van het Internationaal Poppentheater Festival heeft plaatsgevonden van dinsdagavond 21 juni tot en met zondagavond 26 juni. Tijdens het festival gaven 33 gezelschappen in totaal 64 voorstellingen. Daarvan waren 40 betaalde voorstellingen op 6 locaties. Ook was er buiten deze voorstellingen op zaterdag een straatprogramma in de winkelstraten met in totaal 24 optredens. Ook was er een experimentendag. Ten slotte was er rond het festival ook een tentoonstelling in het CBK met figuren en objecten gemaakt door poppenspeelster Damiët van Dalsum.

In deze evaluatie geven we antwoord de volgende onderzoeksvragen:

1. Hoeveel personen, in totaal, uit Dordrecht, uit de regio, van buiten de regio en vanuit het buitenland hebben (welke onderdelen van) het Internationaal Poppentheater Festival 2005 bezocht?
2. Wat is het publieksprofiel van het festival naar kenmerken als leeftijd, etniciteit, opleidingsniveau en herhalingsbezoek?
3. Hoe waarderen bezoekers (onderdelen van) het festival?
4. Wat is de waarde van het festival voor de naamsbekendheid en het imago van Dordrecht en de omvang van het herhalingsbezoek aan Dordrecht?
5. Wat is de directe economische betekenis van het festival voor de lokale economie?
6. Hoe verhouden de uit dit onderzoek verkregen gegevens zich tot andere evenementen?
7. Op welke wijze zijn bezoekers van het festival verleid om naar het festival te komen?
8. Hoe ervaart men de optredens in de winkelstraten?

De resultaten die wij in dit rapport presenteren zijn gebaseerd op een publieksonderzoek onder 256 bezoekers aan het festival en op gegevens die zijn aangeleverd door de organisatie van het festival.

Bezoekers

Alles bij elkaar trokken de voorstellingen en de straatoptredens naar schatting 6.500 unieke bezoekers, samen goed voor bijna 10.000 bezoeken. Van de unieke bezoekers aan de betaalde voorstellingen en de straatoptredens kwamen er 2.500 speciaal voor het festival naar Dordrecht/de binnenstad. Samen waren deze bezoekers goed voor 4.700 bezoeken: 2.500 aan betaalde voorstellingen en 2.200 aan de straatoptredens. Daar bovenop komen nog 3.000 bezoekers die niet speciaal voor het festival naar de stad zijn gekomen maar wel één of meerdere straatoptredens hebben meegemaakt en naar schatting 1.000 personen die de fluisterboot vanaf de kant hebben gevolgd. Naast deze bezoekers waren er ook nog 2.800 bezoekers aan de tentoonstelling in het CBK.

Ongeveer de helft van de bezoekers die speciaal voor het festival zijn gekomen, komt van buiten Dordrecht. Bij betaalde optredens waren wat meer bezoekers van buiten Dordrecht dan bij straatoptredens: 60% is zelfs afkomstig van buiten de regio, tegen 30% bij de straatoptredens. Een kleine 10% kwam uit het buitenland.

De meeste bezoekers van buiten Dordrecht kwamen met de auto of de trein.

Bij betaalde optredens waren vier op de tien bezoekers voor het eerst bij het festival; bij straatoptredens was dit aandeel eenderde. Ongeveer 90% van de bezoekers verwacht het festival volgend jaar weer te gaan bezoeken.

Als we het bezoekersprofiel van het festival bekijken, dan zien we dat de bezoekers over het algemeen wat ouder en hoger opgeleid zijn dan bezoekers bij andere evenementen. Het aandeel (meest Westerse) allochtonen ligt wat hoger dan gemiddeld bij Dordtse evenementen.

De belangrijkste informatiebronnen die de bezoekers verleid hebben om naar het festival te komen zijn 'inside'-bronnen. De ervaring is dat het festival elk jaar veel dezelfde mensen trekt, waaronder veel mensen die in de 'poppentheaterwereld' zitten. Voor Dordtenaren waren ook huis-aan-huisbladen, affiches en de Dordtse naar veelgenoemde informatiebronnen.

Waardering voor het festival

Het Internationaal Poppentheater Festival wordt door de respondenten beoordeeld met gemiddeld een 8,0. Slechts 3% geeft een onvoldoende aan het festival. Ook de programmering en de sfeer in de binnenstad worden goed beoordeeld. De afzonderlijke betaalde voorstellingen en straatoptredens werden beiden gemiddeld met een 7,9 beoordeeld.

Als we de waardering voor het festival vergelijken met andere Dordtse evenementen, dan zien we dat het Internationaal Poppentheater Festival qua totaalcijfer wat boven het gemiddelde scoort. Andere 'special interest' festivals zijn het Belcanto Festival en het Rhythm & Blues Festival. Het Internationaal Poppentheater Festival scoorde ongeveer gelijk aan het Belcanto Festival en wat hoger dan het Rhythm & Blues Festival.

In een onderzoek onder Dordtenaren naar opinies over en waarderingen voor evenementen in Dordrecht (SGB, 2003) scoorde (een eerdere versie van) het Internationaal Poppentheater Festival ook wat boven het gemiddelde. Het festival liet toen alleen het Sinterklaashuis, Dordt in Stoom en de overzichtstentoonstelling Jacob Gerritszoon Cuyp voor zich.

Toeristische betekenis

We noemen een bezoeker van het festival een toeristische bezoeker als hij van buiten de stad komt en speciaal voor het festival naar Dordrecht is gekomen. De toevallige bezoekers bij de straatoptredens tellen we dus niet mee. Naar schatting heeft het festival ongeveer 1.500 unieke toeristische bezoekers getrokken, waarvan 1.250 één of meerdere betaalde optredens bijwoonden en 500 één of meerdere straatoptredens.

Naast deze toeristische bezoekers hebben naar schatting nog zo'n 1.500 'toevallige' bezoekers van buiten de stad een straatoptreden bijgewoond. Zij kwamen niet speciaal voor het festival naar de stad, maar hebben uiteindelijk wel één of meerdere straatoptredens bijgewoond. Van deze bezoekers zegt de grote meerderheid dat dit soort straatoptredens de binnenstad voor hen aantrekkelijker maakt om te bezoeken en dat ze door deze straatoptredens langer in de binnenstad blijven dan gepland.

Driekwart van de toeristische bezoekers van buiten Dordrecht heeft het bezoek aan het Internationaal Poppentheater Festival gecombineerd met één of meer andere activiteiten in Dordrecht, zoals uit eten gaan, het bekijken van de binnenstad en/of winkelen in de binnenstad.

Bijna de helft van de bezoekers van buiten Dordrecht kende Dordrecht nog helemaal niet of slechts een klein beetje. Vier op de vijf bezoekers die Dordrecht al eerder bezocht hebben vinden dat Dordrecht in de afgelopen jaren aantrekkelijker is geworden om te bezoeken. Voor 12% van de bezoekers van buiten de regio was dit het eerste bezoek aan Dordrecht. In totaal heeft het festival zo'n 150 Nederlanders van buiten de regio verleid tot een eerste bezoek aan Dordrecht.

Tweederde van de bezoekers van buiten Dordrecht verwachten Dordrecht – afgezien van een eventueel herhalingsbezoek aan het festival – binnen 2 jaar nogmaals te bezoeken. Voor een kwart van de bezoekers van buiten Zuid-Holland was een eerder bezoek aan het Internationaal Poppentheater Festival de eerste kennismaking met Dordrecht. Voor een deel heeft dat inderdaad geleid tot herhalingsbezoek aan Dordrecht.

Buitenlandse bezoekers

Tijdens de publieksenquête hebben we aan buitenlandse bezoekers een aantal vragen gesteld. Als aanvulling hierop zijn bij het festivalbureau vragenlijsten uitgedeeld aan buitenlandse bezoekers die hun kaarten voor de voorstelling kwamen ophalen. In totaal hebben we ingevulde vragenlijsten van 29 buitenlandse bezoekers.

De gemiddelde leeftijd van deze respondenten ligt rond de 44 jaar. De respondenten die de vragenlijst bij het bureau hebben ingevuld zijn bijna allemaal professioneel verbonden met poppentheater. Bijna de helft heeft ook zelf op het festival gespeeld. De meerderheid van de buitenlandse bezoekers heeft het festival al vaker bezocht. Van de respondenten van de vragenlijst bij het festivalbureau zegt bijna de helft het festival volgend jaar weer te gaan bezoeken. De andere helft weet het nog niet.

Gemiddeld blijven de buitenlandse bezoekers ruim 4 dagen in Dordrecht. Geen van de buitenlandse bezoekers heeft overnacht in een hotel in Dordrecht. Wel overnachtte eenderde van de bezoekers in een 'bed and breakfast'. De rest overnachtte bijvoorbeeld op een camping of bij mensen thuis. Via de organisatie werden veel poppenspelers ondergebracht bij Dordtenaren thuis. Eenderde van de buitenlandse bezoekers heeft Dordrecht nog niet eerder bezocht. Dit komt neer op ongeveer 50 personen.

Economische betekenis

In dit onderzoek gebruiken we een enigszins beperkte definitie van economische betekenis. We berekenen de uitgaven die de unieke bezoekers tijdens het festival in Dordrecht hebben gedaan, maar stellen daarbij wel een aantal voorwaarden. Het moet gaan om directe bestedingen, uitgelokt door het festival. Bestedingen dus, gedaan door bezoekers die speciaal voor het festival zijn gekomen en die niet zouden zijn gedaan als het festival er niet was geweest. Als we deze voorwaarden vertalen naar bestedingen die tijdens het Internationaal Poppentheater Festival gedaan zijn, worden de volgende bestedingen meegerekend:

- Bestedingen aan eten en drinken tijdens het festival;
- Bestedingen van bezoekers van buiten Dordrecht aan winkelen.

Uit onze berekeningen blijkt dat het totaalbedrag aan direct uitgelokte bestedingen ongeveer € 47.500 is, wat neerkomt op €19 per bezoeker. Bezoekers die zijn ondervraagd bij straatoptredens gaven gemiddeld wat minder uit dan bezoekers die zijn ondervraagd bij betaalde voorstellingen. Dit komt grotendeels doordat bij betaalde voorstellingen meer bezoekers van buiten Dordrecht waren dan bij straatoptredens.

In vergelijking met andere evenementen zijn de uitgelokte bestedingen *per bezoeker* bij het Internationaal Poppentheater Festival redelijk hoog. Hierin komt tot uit-

drukking dat veel bezoekers van buiten de stad hun bezoek combineerde met een andere activiteit in Dordrecht. Daardoor is ook het bedrag dat bezoekers van buiten Dordrecht aan winkelen hebben besteed in vergelijking met andere evenementen redelijk hoog. Zeker gezien het feit dat veel betaalde voorstellingen 's avonds plaatsvonden. Vanwege het relatief geringe totaal aantal bezoekers zijn de totale uitgelokte bestedingen van het festival echter vrij gering.

In bovenstaand bedrag zijn geen *overnachtingen* begrepen in hotel of bed and breakfast. Een zeer globale schatting van de uitgelokte bestedingen aan overnachtingen komt op een totaal van € 12.000.

Van de overige onderscheiden bezoekersgroepen verwachten we alleen van de bezoekers aan de straatoptredens die daar niet speciaal voor naar de Dordtse binnenstad waren gekomen nog in beperkte mate additionele uitgelokte bestedingen. Het merendeel van deze groep is als gevolg van de straatoptredens namelijk wel langer dan gepland in de binnenstad gebleven.

Naast de direct uitgelokte bestedingen van bezoekers spelen ook de bestedingen van de organisatie een rol bij de economische betekenis van het festival. Veel uitgaven van de organisatie – zoals podiumhuur, catering en drukwerk – worden immers gedaan in de Dordtse economie. Volgens opgave van de organisatie betreft het hier een totaal van € 34.000.

Conclusies

Het Internationaal Poppen Theater Festival kan op basis van dit onderzoek worden getypeerd als een kleinschalig, hooggewaardeerd special interest evenement met een bovenregionale uitstraling. Bezoekers aan de betaalde optredens zijn voor 60% afkomstig van buiten de regio, bezoekers aan de straatoptredens voor 30%. De waardering voor het festival is hoog en er is een hoog aandeel herhalingsbezoek. Het festival trekt relatief veel hoger opgeleiden en senioren. De straatoptredens zorgen wel voor een verbreding naar andere groepen, maar brengen geen grote bezoekersaantallen op de been.

Veel bezoekers van buiten de stad combineren hun bezoek aan het festival met het ondernemen van een andere activiteit in Dordrecht. Mede als gevolg daarvan liggen de uitgelokte bestedingen per bezoeker op een hoog niveau. De totale uitgelokte bestedingen zijn vanwege het kleinschalige karakter van het festival echter betrekkelijk gering. Net als bij de andere evenementen dient hierbij benadrukt te worden dat de totale economische betekenis van het festival voor de stad aanzienlijk groter is dan alleen zou blijken uit de uitgelokte bestedingen.

1 Inleiding

De gemeente Dordrecht voert een actief stimulerend evenementenbeleid. Om de effectiviteit van het evenementenbeleid te toetsen is een evenementenmonitor ontwikkeld, waarvoor als input jaarlijks evenementen onder de loep genomen worden. Voor 2005 is dat het Internationaal Poppentheater Festival. In dit rapport beschrijven we de evaluatie van het Internationaal Poppentheater Festival 2005.

1.1 Aanleiding en doel

Het SGB is gevraagd om een onderzoek te doen naar de belangstelling voor en de effecten van het Internationaal Poppentheater Festival 2005. Het doel van het onderzoek is een betrouwbaar beeld te verkrijgen van het aantal bezoekers, de samenstelling van het publiek, de waardering voor het festival en de effecten van het festival op de lokale economie en het imago van en het bezoek aan Dordrecht.

Beschrijving Internationaal Poppentheater Festival

De 20^e editie van het Internationaal Poppentheater Festival heeft plaatsgevonden van dinsdagavond 21 juni tot en met zondagavond 26 juni. Tijdens het festival gaven 33 gezelschappen in totaal 64 voorstellingen. Daarvan waren 40 betaalde voorstellingen op 6 locaties. Onderdeel van het festival waren onder andere speciale rondvaarten met de fluisterboot en een huiskamer- en tuinroute. Dankzij de samenwerking met het Centrum Management Binnenstad was er buiten deze voorstellingen ook een straatprogramma in de winkelstraten, met op zaterdag tussen 11.00 en 16.30 in totaal 24 optredens. Tijdens het festival was er ook een tentoonstelling in het CBK, die liep van 4 juni tot en met 16 juli. Dit was een overzichtstentoonstelling met figuren en objecten gemaakt door poppenspeelster Damiët van Dalsum.

1.2 Onderzoeksvragen

In dit rapport geven we antwoord de volgende onderzoeksvragen:

1. Hoeveel personen, in totaal, uit Dordrecht, uit de regio, van buiten de regio en vanuit het buitenland hebben (welke onderdelen van) het Internationaal Poppentheater Festival 2005 bezocht?
2. Wat is het publieksprofiel van het festival naar kenmerken als leeftijd, etniciteit, opleidingsniveau en herhalingsbezoek?
3. Hoe waarderen bezoekers (onderdelen van) het festival?
4. Wat is de waarde van het festival voor de naamsbekendheid en het imago van Dordrecht en de omvang van het herhalingsbezoek aan Dordrecht?

5. Wat is de directe economische betekenis van het festival voor de lokale economie?
6. Hoe verhouden de uit dit onderzoek verkregen gegevens zich tot andere evenementen?
7. Op welke wijze zijn bezoekers van het festival verleid om naar het festival te komen?
8. Hoe ervaart men de optredens in de winkelstraten?

1.3 Onderzoeksopzet

De gegevens waarop we de resultaten in dit rapport hebben gebaseerd, hebben we verzameld door middel van een publieksonderzoek en een inventarisatie van relevante gegevens die zijn aangeleverd door de organisatie van het festival.

Publieksonderzoek

Het publieksonderzoek is in grote lijnen opgezet volgens het beproefde model voor evenementenonderzoek. Dat betekent dat bij diverse onderdelen van het festival bezoekers werden bevestigd met een kort vragenlijstje, met daarbij de vraag of zij in de week na het festival thuis gebeld mochten worden om nog een aantal aanvullende vragen te beantwoorden. De vragenlijsten zijn te vinden in bijlage 1.

Om zoveel mogelijk spreiding in de bezoekers te krijgen, zonder dat een bepaalde groep wordt onder- of oververtegenwoordigd, zijn gedurende de verschillende dagen en dagdelen bij verschillende optredens bezoekers geënquêteerd en geworven voor de telefonische na-enquête.

De exacte invulling van het werk op locatie is op basis van het programma en in overleg met de organisatie gebeurd. Vanwege het speciale karakter is besloten om op de experimentendag (donderdag 23 juni overdag) niet te enquêteren. Het enquêteschema heeft voorzien in het bevragen van bezoekers bij 32 van de 41 resterende voorstellingen plus een groot deel van de straatoptredens.

Omdat er een groot aantal buitenlandse bezoekers bij het festival verwacht werd, en omdat deze bezoekers niet kunnen worden nagebeld, hebben de enquêteurs ter plekke deze bezoekers

een aantal extra vragen gesteld, bijvoorbeeld over de plaats van overnachten en de duur van hun bezoek aan Dordrecht. Als aanvulling zijn bij het organisatiebureau ook enquêtes uitgedeeld aan buitenlandse bezoekers die hun kaarten voor de voorstelling kwamen afhalen.

Tijdens het festival zijn 256 bezoekers ondervraagd bij betaalde voorstellingen en straatoptredens. 13 bezoekers kwamen uit het buitenland. 71 van de 111 bezoekers, die bij de straatoptredens zijn ondervraagd, waren niet speciaal voor het poppentheaterfestival naar de binnenstad gekomen. Deze bezoekers en de buitenlandse bezoekers zijn niet nagebeld. 171 bezoekers konden wel worden nagebeld. In totaal zijn 151 telefonische vragenlijsten afgenomen, een respons van 88%. In bijlage 2 vindt u een beschrijving van de responsgroep.

Inventarisatie gegevens van de organisatie

Een belangrijk element dat nogal eens vergeten wordt bij evenementen is de directe terugvloei naar de Dordtse economie van bestedingen door de organisatie aan zaken zoals pr, huur van podia, drukwerk en dergelijke. Voor een volledig beeld van de economische betekenis van het festival voor de lokale economie hebben we dit soort gegevens van de organisatie opgevraagd om in het totaalbeeld te kunnen verwerken.

Tevens zijn gegevens over de kaartverkoop bij de diverse voorstellingen behulpzaam bij de toetsing van de representativiteit van de steekproef en bij een betrouwbare schatting van de totale bezoekersaantallen.

Het CBK heeft zelf bezoekerstellingen verricht bij de tentoonstelling die rond en gedurende het festival te bezichtigen was.

1.4 Leeswijzer

In het vervolg van dit rapport beschrijven we de resultaten van het onderzoek. In hoofdstuk 2 beschrijven we de bezoekers: hoeveel bezoekers waren er, waar komen ze vandaan, wat zijn de kenmerken van de bezoekers, zijn ze al eerder bij het festival geweest en hoe wisten ze van het festival? Met andere woorden: we geven in dit hoofdstuk antwoord op onderzoeksvragen 1, 2, 6 (deels) en 7.

Hoofdstuk 3 geeft de waardering voor het Internationaal Poppentheater Festival weer. Niet alleen kijken we naar de waardering van het festival in totaal, maar ook naar de waardering voor de verschillende onderdelen. Ook vergelijken we de waardering voor het festival met andere Dordtse evenementen. Hiermee geven we antwoord op onderzoeksvragen 3, 6 (deels) en 8.

De toeristische betekenis beschrijven we in hoofdstuk 4: wat is de omvang van het toeristisch bezoek, hebben de bezoekers ook andere activiteiten in Dordrecht ondernomen, in hoeverre kenden de bezoekers Dordrecht al en gaan ze Dordrecht vaker bezoeken? Hiermee beantwoorden we onderzoeksvraag 4.

Ten slotte geeft hoofdstuk 5 de economische betekenis van het festival voor Dordrecht weer. We beschrijven wat we verstaan onder economische betekenis en berekenen welke uitgaven van de bezoekers en de organisatie direct bijdragen aan de Dordtse economie. In dit laatste hoofdstuk geven we dus antwoord op onderzoeksvragen 5 en 6 (deels).

Dit hoofdstuk wordt voorafgegaan door een apart leesbare samenvatting, waarin we de belangrijkste resultaten van het onderzoek in het kort hebben weergegeven.

2 Bezoekers

In dit hoofdstuk beschrijven we de bezoekers van het Internationaal Poppentheater Festival. Allereerst geven we een schatting van het aantal bezoekers, waarbij we uitgaan van de schattingen van de organisatie, kaartverkoop en gegevens uit de publieksenquête (2.1). Daarna bekijken we hoeveel bezoekers uit Dordrecht zelf en van buiten Dordrecht komen en hoe de bezoekers naar het festival gekomen zijn (2.2). Vervolgens beschrijven we in 2.3 in hoeverre de bezoekers al eerder het festival bezocht hebben en of ze van plan zijn volgend jaar weer te komen. In 2.4 geven we een aantal algemene kenmerken van de bezoekers weer, zoals leeftijd, geslacht en opleidingsniveau. Ook vergelijken we dit profiel met dat van andere evenementen. Tenslotte bekijken we in 2.5 op welke manier de bezoekers van het festival gehoord hebben.

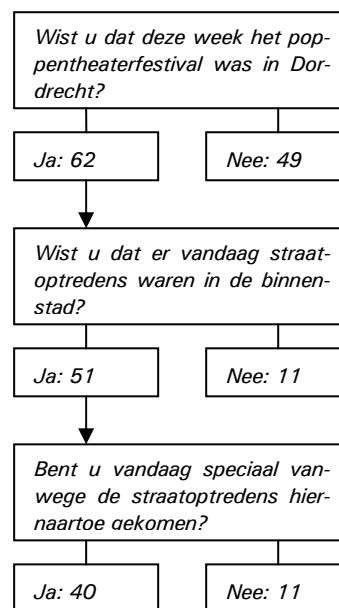
2.1 Aantallen bezoekers

Schatting aantal bezoekers

Het aantal bezoekers bij de voorstellingen van het Internationaal Poppentheater Festival is betrekkelijk eenvoudig in te schatten, omdat we hierbij de beschikking hebben over informatie uit de kaartverkoop. Veel voorstellingen waren uitverkocht. Op basis van informatie van de organisatie ramen wij het aantal bezoekers aan alle voorstellingen samen op een totaal van zo'n 2.500¹. De fluisterboot heeft echter wat meer 'bezoekers' gehad dan dat er kaarten verkocht zijn, doordat toeschouwers op de kade ook (delen van) de voorstellingen hebben bekeken. Dit aantal schatten wij op maximaal 1.000 personen (100 per voorstelling).

Het aantal bezoekers bij straatoptredens is lastiger in te schatten, doordat er veel voorstellingen werden gegeven op verschillende locaties. Er zijn hierbij geen officiële schattingen gedaan. De definitie van bezoeker kan bij de straatoptredens nogal verschillen. Mensen die maar even blijven staan bij een optreden en daarna meteen weer doorlopen kunnen ook als bezoeker zijn meegeteld, terwijl zij geen 'bewuste' bezoeker waren. Ook blijkt uit de passantenenquêtes dat een groot deel van de bezoekers bij straatoptredens niet speciaal voor het festival naar de stad is gekomen. Zij zijn dan meer 'toevallige' bezoekers; ze zijn niet van tevoren door het evenement naar de stad 'gelokt'. Dit onderscheid is van belang voor de economische en toeristische betekenis van het festival. Van de 111 ondervraagde bezoekers waren er 40 (=36%) speciaal voor het festival naar de stad gekomen²; de overige bezoekers waren toevallige bezoekers (zie figuur 2.1).

Figuur 2.1 Aantal passanten bij straatoptredens dat speciaal voor de straatoptredens naar Dordrecht is gekomen

Op basis van een combinatie van enquêtegegevens, eigen waarnemingen en cijfers over het gebruik van de waterbus en de parkeergaragebezetting schatten wij het totaal aantal bezoekers aan de straatoptredens op circa 4.000 personen, waarvan er circa 1.000 speciaal voor de straatoptredens naar de binnenstad zijn gekomen. Voor de goede orde: in tegenstelling tot de 2.500 bezoeken aan de betaalde voorstellingen gaat het bij deze 4.000 al om *unieke bezoekers*, die samen goed zijn voor een groter aantal waargenomen toeschouwers bij de straatoptredens (zie verder hieronder).

Aantal bezoeken en unieke bezoekers

We moeten ook rekening houden met het onderscheid tussen bezoeken en bezoekers. Één unieke bezoeker kan het festival op meerdere dagen bezocht hebben en dus meerdere keren zijn meegeteld in de bezoekersaantallen. Het aantal bezoeken is dan hoger dan het aantal unieke bezoekers. In tabel 2.1 zien we al dat menig respondent op meerdere dagen bij het festival is geweest.

Tabel 2.1 Bezoeken per dag (procenten van respondenten)

dag	% respondenten
woensdag	27
donderdag	18
vrijdag	19
zaterdag	63
zondag	29
totaal	154

Leeswijzer tabel: 27% van de respondenten heeft het festival (ook) op woensdag bezocht, 18% (ook) op donderdag, etc. Omdat de respondenten vaak meerdere dagen bij het festival zijn geweest telt het totaal op tot meer dan 100%.

Bron: publieksonderzoek

Als we ook nog rekening houden met het feit dat een bezoeker op één dag ook meerdere voorstellingen of straatoptredens kan bijwonen, dan kan het aantal bezoeken per unieke bezoeker

ker nog verder oplopen. Bezoekers die bij betaalde optredens zijn ondervraagd bezochten gemiddeld 1,4 betaalde optredens. En bezoekers die bij een straatoptreden zijn ondervraagd³ bezochten gemiddeld 2,5 straatoptredens (tabel 2.2).

Verder zien we dat van de bezoekers die bij een betaalde voorstelling zijn ondervraagd, 29% ook één of meer straatoptredens heeft bezocht. Gemiddeld bezochten zij 1,8 straatoptredens. 44% van de ondervraagde bezoekers bij straatoptredens heeft ook één of meerdere betaalde voorstellingen bezocht. Gemiddeld bezochten zij 1,2 betaalde optredens.

Totaal aantal bezoeken en unieke bezoekers

Op basis van bovenstaande gegevens komen we uit op de ramingen in tabel 2.3. De rest van het rapport heeft grotendeels betrekking op de 2.500 unieke bezoekers van de betaalde voorstellingen en de straatoptredens, die speciaal voor het festival zijn gekomen en die samen goed zijn voor circa 5.000 bezoeken.

Het totale bezoek aan het festival ligt rond de 10.000. Deze bezoeken zijn afgelegd door naar schatting 6.500 unieke bezoekers. Daarnaast bezochten 2.800 bezoekers de tentoonstelling in het CBK. Voor een deel zijn dit dezelfde personen die ook naar betaalde voorstellingen van het festival zijn geweest.

Tabel 2.2 Aantal bezochte voorstellingen, per 100 unieke bezoekers

	ondervraagd bij betaalde voorstelling	ondervraagd bij straatoptreden, speciaal daarvoor gekomen
% betaalde voorstelling bezocht	100	44
gemiddeld aantal betaalde voorstellingen	1,4	1,2
% straatoptreden bezocht	29	100
gemiddeld aantal straatoptredens	1,8	2,5

Bron: publieksenquête

Tabel 2.3 Aantal unieke bezoekers en aantal bezoeken Internationaal Poppentheater Festival 2005

	unieke bezoekers	bezoeken
speciaal voor het festival gekomen:		
alleen betaalde voorstellingen	1.500	2.000
alleen straatoptreden(s)	600	1.500
betaald én straatoptreden(s)	400	betaald: 500 straatoptredens: 700
totaal betaalde voorstellingen en straatoptreden(s), speciaal voor het festival gekomen	2.500	4.700
toeschouwers op kant bij fluisterboot	1.000	1.000
straatoptredens, niet-speciaal voor het festival gekomen*	3.000	4.000
totaal voorstellingen, straatoptredens en toeschouwers	6.500	9.700
tentoonstelling CBK	2.800	2.800

* Een beperkt aantal van deze groep zal meerdere straatoptredens hebben bijgewoond.

Bron: publieksenquête en organisatie; ramingen SGB

2.2 Herkomst bezoekers

Herkomst

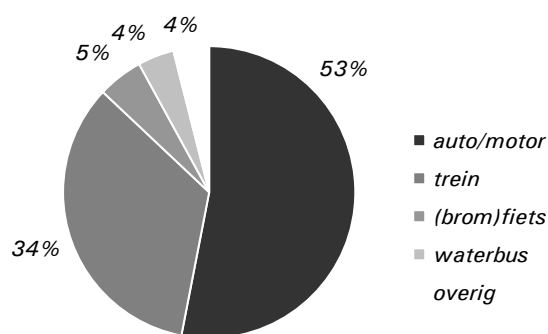
De helft van de bezoekers die ondervraagd zijn bij straatoptredens komt uit Dordrecht en een vijfde uit de regio (zie tabel 2.4). De respondenten die zijn ondervraagd bij betaalde voorstellingen komen van wat verder weg. De helft komt van buiten de regio en één op de tien komt uit het buitenland. Het hoge aandeel bezoekers van buiten de regio heeft een relatief laag aandeel bezoekers uit de Drechtsteden tot gevolg. Dit zagen we ook bij het Belcanto Festival, ook vooral een special interest evenement. Bij de bezoekers die zijn ondervraagd bij straatoptredens zien we ook dat bezoekers uit de Drechtsteden minder vaak speciaal voor het festival naar Dordrecht zijn gekomen; zij vallen dus vaker onder de toevallige bezoekers.

Vervoermiddelgebruik

Ruim de helft van de bezoekers van buiten Dordrecht kwam met de auto naar Dordrecht (zie

figuur 2.2). Eenderde kwam met de trein. 4% nam de waterbus; dit zijn vooral bezoekers uit de Drechtsteden.

Figuur 2.2 Gebruikte vervoermiddelen (procenten van bezoekers van buiten Dordrecht)

Bron: publieksenquête

Tabel 2.4 Herkomst bezoekers (procenten)

	ondervraagd bij betaalde voorstelling	ondervraagd bij straatoptreden, totaal	ondervraagd bij straatoptreden, speciaal gekomen
Historische Binnenstad	13	21	18
elders Dordrecht	21	32	36
Drechtsteden	6	18	8
Zuid-Holland	19	12	10
rest Nederland	32	18	28
buitenland	9	0	0

Bron: passantenenquête

Tabel 2.5 Herhalingsbezoek festival (procenten)

	Dordrecht	buiten Dordrecht	bij betaalde voorstelling	bij straatoptreden, speciaal gekomen
herhalingsbezoek				
<i>eerste keer</i>	26	45	41	34
<i>vaker bezocht</i>	74	55	59	66
aantal keer festival bezocht*				
<i>2 keer</i>	20	13	14	23
<i>3 of 4 keer</i>	35	40	34	46
<i>meer dan 4 keer</i>	45	47	51	31
herhalingsbezoek volgend jaar				
<i>ja</i>	94	86	88	92
<i>misschien</i>	2	8	6	3
<i>weet nog niet</i>	3	1	2	3
<i>nee</i>	2	5	4	3

* percentage van bezoekers dat het festival al vaker bezocht heeft.

Bron: publieksenquête

2.3 Herhalingsbezoek Internationaal Poppentheater Festival

Bij betaalde voorstellingen was 41% van de bezoekers voor het eerst bij het Internationaal Poppentheater Festival; bij straatoptredens was dit 34% (zie tabel 2.5).⁴ Bezoekers bij betaalde voorstellingen die al wel eerder bij het festival waren hebben het festival al wat vaker bezocht dan bezoekers bij het straatoptreden. Het verwachte herhalingsbezoek ligt zowel onder bezoekers van de betaalde voorstellingen als onder bezoekers van de straatoptredens hoog, rond de 90%.

Voor bezoekers van buiten Dordrecht was dit vaker het eerste bezoek aan het festival dan voor bezoekers uit Dordrecht. Het verwachte herhalingsbezoek aan het festival verschilt niet of nauwelijks.

2.4 Bezoekersprofiel

In tabel 2.6 ziet u het bezoekersprofiel van het Internationaal Poppentheater Festival. Het profiel is uitgesplitst naar bezoekers bij betaalde voorstellingen en bezoekers bij straatoptredens. De bezoekers van het Internationaal Poppentheater Festival zijn wat ouder dan bezoekers van andere Dordtse evenementen, vooral de bezoekers bij betaalde voorstellingen. Hierbij merken we wel op dat de bezoekers die níet speciaal voor de

straatoptredens naar de stad zijn gekomen, en daardoor niet nagebeld zijn, over het algemeen jonger zijn. De toevallige bezoekers van straatoptredens zijn dus jonger dan de 'bewuste' bezoekers van straatoptredens.

Ook het opleidingsniveau van de bezoekers ligt flink hoger dan bij de andere evenementen. Zelfs bij de boekenmarkt in 2002 (niet in tabel) was het opleidingsniveau niet zo hoog.

Het aandeel allochtonen lijkt hoger te zijn dan bij de Dordtse evenementen van 2004. De meeste van deze allochtone respondenten hebben als bevolkingsgroep een 'andere groep' genoemd. Dit houdt in dat zij niet Nederlands, Surinaams, Antilliaans, Turks of Marokkaans zijn; waarschijnlijk betreft het hier vooral westerse allochtonen. Uit de passantenenquêtes en de enquêtes bij het organisatiebureau blijkt verder dat de buitenlandse bezoekers van over de hele wereld naar Dordrecht toekomen. Landen die genoemd werden zijn (naast België, Engeland, Frankrijk en Duitsland) Israël, Taiwan, Indonesië, Griekenland en Tsjetsjenië.

De meeste bezoekers kwamen met 2 personen naar het festival. De bezoekers bij betaalde voorstellingen kwamen met gemiddeld wat meer personen naar het festival (3,3 personen) en brachten wat vaker kinderen mee dan bezoekers bij straatoptredens (2,6 personen).

Tabel 2.6 Bezoekersprofiel Poppentheater Festival in vergelijking met andere Dordtse evenementen (procenten)

	Poppentheater Festival 2005; betaalde voorstellingen	Poppentheater Festival 2005; straatoptredens, speciaal gekomen	Rhythm & Blues Festival 2004	Dordt in Stoom 2004	Zomerkermis 2003	bevolking Dordrecht 1-1-2005
geslacht						
man	23	23	51	33	29	49
vrouw	77	77	49	68	71	51
leeftijd						
15-29 jaar	5	5	14	10	36	24
30-39 jaar	16	15	20	24	36	19
40-49 jaar	23	15	32	20	15	18
50-64 jaar	38	56	29	32	9	22
65 jaar e.o.	17	8	4	14	3	17
opleidingsniveau						
max. mavo	8	26	30	42	43	31
havo/vwo/mbo	25	23	45	37	39	36
hbo/wo	67	51	24	21	18	33
etniciteit						
autochtoon	96	95	100	100	90	82
allochtoon	4 (1% niet- westers)	5 (0% niet- westers)	0,5	0,4	10	18 (niet- westers)
gekomen met						
1 persoon	12	8	10	10	4	
2 personen	45	59	51	52	28	
3 of 4 personen	30	26	27	22	46	
5 of meer personen	13	8	12	9	21	
gemiddeld aantal personen	3,3	2,6	2,8	3,0	3,5	
met kinderen < 18 jaar	29	23	15	35*	66*	

* met kinderen onder de 13 jaar

Bron geslacht, leeftijd, etniciteit: GBA 1-1-2005, bron opleidingsniveau 18 jaar en ouder: Dordt op z'n Droogst 2005

2.5 Informatiebronnen

De belangrijkste informatiebron bij het festival blijken familie, vrienden en kennissen te zijn (zie tabel 2.7 en figuur 2.3). Een tweede belangrijke informatiebron is de informatie van de organisatie: veel respondenten hebben een programma-boekje toegestuurd gekregen of hebben de datum genoteerd bij het vorige festival. Hieruit blijkt dat er veel insiders naar het festival komen. Dit was vooraf ook de verwachting, omdat de ervaring is dat het festival elk jaar veel dezelfde

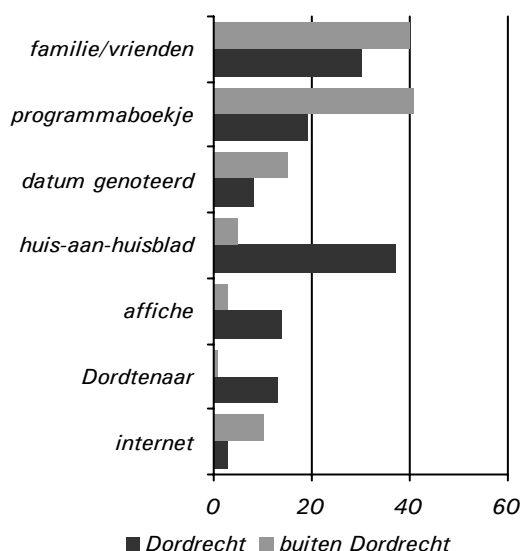
mensen trekt, waaronder veel mensen die in de 'poppentheaterwereld' zitten. Voor Dordtenaren en bezoekers bij straatoptredens (onder wie zich ook veel Dordtenaren bevonden) zijn ook huis-aan-huisbladen, affiches en de Dordtenaar veelgenoemde informatiebronnen. Internet was weer wat vaker de informatiebron bij bezoekers van buiten Dordrecht en bezoekers van betaalde optredens. In de categorie 'anders' werden ook vooral 'inside'-bronnen genoemd. Geen van de respondenten heeft de aanplakbiljetten op de waterbus genoemd als informatiebron⁵.

Tabel 2.7 Informatiebronnen (procenten)

	Dordrecht	buiten Dordrecht	bij betaalde voorstelling	bij straatoptreden
familie of vrienden	30	40	37	30
programmaboekje toegestuurd gekregen	19	41	31	32
datum genoteerd bij festival vorig jaar	8	15	15	3
huis-aan-huisblad	37	5	12	38
affiche	14	3	6	14
Dordtenaar	13	1	4	14
internet	3	10	8	3
VVV	6	1	3	5
tijdschrift	3	4	3	5
waterbus	0	0	0	0
anders	22	10	17	11

N.B. de respondenten konden meerdere antwoorden noemen; het totale percentage telt daarom op tot meer dan 100%.

Figuur 2.3 Informatiebronnen (procenten)

¹ Het werkelijke aantal bezoekers bij de betaalde voorstellingen ligt hoger, omdat in de praktijk veel spelersgroepen elkaars voorstellingen bekijken, zonder dat zij hiervoor kaarten hoeven te kopen. Deze spelersgroepen tellen we echter niet mee bij het aantal bezoekers.

² Dit percentage is, vanwege de selectie door de enquêteurs, waarschijnlijk een lichte overschatting, of in elk geval een bovengrens.

³ Het gaat hier om de bezoekers die speciaal voor de straatoptredens naar de stad zijn gekomen. De toevallige bezoekers laten we hier buiten beschouwing. Deze toevallige bezoekers hebben geen betaalde voorstellingen bijgewoond en minder straatoptredens.

⁴ Zoals we zagen in 2.2 gaat het hierbij deels om overlappende groepen.

⁵ Het had gekund dat enkele respondenten die 'affiche' genoemd hebben als informatiebron een affiche op de waterbus bedoeld hebben, maar geen van de respondenten uit de Drechtsteden heeft 'affiche' genoemd als informatiebron. Het aantal respondenten uit de Drechtsteden is echter erg klein (n=10), zodat we niet zomaar kunnen concluderen dat de aanplakbiljetten op de waterbus geen effect hebben gehad.

3 Waardering voor het festival

In dit hoofdstuk beschrijven we hoe de bezoekers van het Internationaal Poppentheater Festival het evenement waarden. In 3.1 bekijken we de waardering voor het totale evenement, maar ook voor specifieke voorstellingen en straatoptredens. In 3.2 vergelijken we de waardering voor het festival met die voor andere Dordtse evenementen.

3.1 Waardering festival

Het Internationaal Poppentheater Festival wordt door de respondenten beoordeeld met gemiddeld een 8,0 (zie tabel 3.1). Slechts 3% geeft een onvoldoende aan het festival. Ook de programmering (7,7) en de sfeer in de binnenstad (7,9) worden goed beoordeeld. Bij het totaalcijfer en het cijfer voor de sfeer in de binnenstad tijdens het festival zijn geen noemenswaardige verschillen tussen de diverse groepen respondenten. We zien wel dat bezoekers bij betaalde voorstellingen, bezoekers die professioneel verbonden zijn met poppentheater (niet in tabel) en bezoekers van buiten Dordrecht wat positiever zijn over de programmering van het festival dan bezoekers bij straatoptredens, bezoekers die niet professioneel verbonden zijn met poppentheater en be-

zoekers uit Dordrecht.

De straatoptredens en betaalde voorstellingen werden beiden gemiddeld met een 7,9 beoordeeld (zie tabel 3.2). Bij de straatoptredens zijn geen onvoldoendes gegeven en bij de betaalde voorstellingen hebben 4 respondenten (4%) een onvoldoende gegeven.

In de tabel zijn ook cijfers opgenomen voor voorstellingen waar meer dan 5 respondenten een cijfer voor hebben gegeven. Van deze voorstellingen worden de fluisterboot (8,6) en Poppentheater Damiët (8,3) het meest gewaardeerd. De voorstelling Wiersma en Smeets krijgt het laagste gemiddelde cijfer, maar ook dit cijfer is een voldoende.

Tabel 3.1 Waardering Internationaal Poppentheater Festival (gemiddelde rapportcijfers)

groep	n	totaalcijfer	programmering	sfeer
bezoekers bij betaalde voorstelling	87	8,1	7,8	7,9
bezoekers bij straatoptreden, speciaal gekomen	32	7,8	7,5	7,8
professioneel verbonden	13	7,9	8,3	7,9
niet professioneel verbonden	106	8,0	7,6	7,9
Dordtenaren	49	8,0	7,4	7,8
bezoekers van buiten Dordrecht	70	8,0	7,9	8,0
totaal	120	8,0	7,7	7,9
		3% onvoldoende	1% onvoldoende	1% onvoldoende

Tabel 3.2 Waardering voorstellingen (gemiddelde rapportcijfers en % onvoldoende (5 of lager))

voorstelling	n	gemiddelde	% onvoldoende
gemiddelde betaalde voorstellingen	111	7,9	4
straatoptredens	60	7,9	0
fluisterboot	22	8,6	0
huiskamer-/tuinroute	21	7,8	0
Barbara Melois	13	7,8	8
Poppentheater Damiët	7	8,3	0
Max Verstappen	7	8,0	0
Kölnisch Kästchentreffen	7	7,9	0
Wiersma en Smeets	6	5,8	17*

N.B. alleen voorstellingen met meer dan 5 waarnemingen zijn opgenomen in de tabel

* 1 persoon gaf een 1, zonder deze persoon komt het gemiddelde op 6,8

Respondenten konden aan het einde van de enquête opmerkingen en suggesties voor uitbreiding van het festival geven. De opmerkingen zijn opgenomen in bijlage 3. Opmerkingen die meer dan 3 keer werden genoemd zijn:

- Ga zo door, leuk, geweldig (n = 13)
- Betere bewegwijzering (ook vanaf station), locaties straatoptredens duidelijker aangeven op bv. plattegronden, programma's ophangen (n = 10)
- Meer publiciteit, ook in andere steden en tijdig (n = 8)
- Benaming anders/ruimer: poppentheater spreekt niet aan, mensen denken dat het poppenkast is (n = 4)

3.2 Vergelijking met andere evenementen

Als we de waardering voor het festival vergelijken met andere Dordtse evenementen, dan zien

we dat het Internationaal Poppentheater Festival qua totaalcijfer wat boven het gemiddelde scoort (zie tabel 3.3). Andere 'special interest' festivals zijn het Belcanto Festival en het Rhythm & Blues Festival. Het Internationaal Poppentheater Festival scoorde ongeveer gelijk aan het Belcanto Festival en wat hoger dan het Rhythm & Blues Festival.

In een onderzoek onder Dordtenaren naar opinies over en waarderingen voor evenementen in Dordrecht (SGB, 2003) scoorde (een eerdere versie van) het Internationaal Poppentheater Festival ook wat boven het gemiddelde. Het festival liet toen alleen het Sinterklaashuis, Dordt in Stoom en de overzichtstentoonstelling Jacob Gerritszoon Cuyp voor zich. In datzelfde onderzoek bleek dat 42% van de Dordtse bevolking het festival kent en dat 3% het festival heeft bezocht. Dit komt neer op zo'n 3.000 à 4.000 Dordtenaren.

Tabel 3.3 Waardering diverse evenementen (gemiddelde rapportcijfers)

<i>evenement</i>	<i>totaalcijfer</i>	<i>cijfer sfeer</i>
<i>Dordt in Stoom 2004</i>	<i>8,2</i>	<i>8,3</i>
<i>Boekenmarkt 2002</i>	<i>8,1</i>	<i>8,1</i>
<i>Internationaal Poppentheater Festival 2004</i>	<i>8,0</i>	<i>7,9</i>
<i>Belcanto Festival 2003</i>	<i>7,9</i>	<i>7,9</i>
<i>Rhythm & Blues Festival 2004</i>	<i>7,6</i>	<i>7,6</i>
<i>Zomerkermis 2003</i>	<i>7,1</i>	<i>7,2</i>

4 Toeristische betekenis

In dit hoofdstuk geven we een beeld van de toeristische betekenis van het Internationaal Poppentheater Festival voor Dordrecht. Eerst beschrijven we wat we precies onder toeristisch bezoek verstaan en beschrijven we de omvang van dit bezoek bij het festival (4.1). Vervolgens kijken we welke activiteiten de bezoekers van het festival nog meer hebben ondernomen in Dordrecht (4.2). Ten slotte geven we in 4.3 weer in hoeverre de bezoekers Dordrecht al kenden en in welke mate de bezoekers Dordrecht vaker zullen gaan bezoeken.

Tabel 4.1 Aantallen toeristische bezoekers* bij het festival

	bij betaalde optredens	bij straatoptredens	totaal**
Drechtsteden	100	100	175
overig Zuid-Holland	375	100	400
overig Nederland	600	300	750
buitenland	175	-	175
totaal	1.250	500	1.500

*bezoekers van buiten Dordrecht die speciaal voor het festival naar Dordrecht zijn gekomen

** gecorrigeerd voor overlap tussen beide groepen

4.1 Toeristisch bezoek

We noemen een bezoeker van het festival een toeristische bezoeker als hij van buiten de stad komt en speciaal voor het festival naar Dordrecht is gekomen. De toevallige bezoekers bij de straatoptredens tellen we dus niet mee. Het gaat om bezoekers uit de Drechtsteden, uit de rest van Zuid-Holland, uit de rest van Nederland en uit het buitenland.

Uit de passantenenquête blijkt dat 46% van de bezoekers bij straatoptredens en 66% van de bezoekers bij betaalde optredens van buiten Dordrecht komt. Naar schatting heeft het festival daarmee ongeveer 1.250 unieke toeristische bezoekers bij de betaalde optredens getrokken en ongeveer 500 bij de straatoptredens (zie tabel 4.1). Gecorrigeerd voor overlap tussen beide groepen komt dit samen neer op ongeveer 1.500 unieke toeristische bezoekers.

Naast deze toeristische bezoekers zijn er naar schatting nog zo'n 1.500 'toevallige' bezoekers van buiten de stad bij het festival geweest. Zij kwamen niet speciaal voor het festival naar de stad, maar hebben uiteindelijk wel een straatoptreden bijgewoond. Van deze bezoekers zegt de grote meerderheid (94%) dat dit soort straatoptredens de binnenstad voor hen aantrekkelijker maken om te bezoeken. Driekwart van de toevallige bezoekers zegt door deze straatoptredens langer in de binnenstad te blijven dan gepland.

4.2 Combinatiebezoek

Driekwart van de toeristische bezoekers van buiten Dordrecht heeft het bezoek aan het Inter-

nationaal Poppentheater Festival gecombineerd met één of meer andere activiteiten in Dordrecht. Vier op de tien bezoekers zijn tijdens het festival uit eten geweest in Dordrecht (zie tabel 4.2). Ook populair waren het bekijken van de binnenstad en winkelen in de binnenstad.

Tabel 4.2 Combinatiebezoek (procenten van bezoekers van buiten Dordrecht)

	%
uit eten	40
binnenstad bekijken	37
winkelen in de binnenstad	36
bezoek museum	19
bezoek vrienden/familie	15
bezoek Hof/Grote Kerk	11
overnacht in hotel/bed and breakfast	4
totaal één of meer activiteiten	76

In totaal hebben 3 respondenten (4%) overnacht in een hotel of bed and breakfast. Zij gaven daarbij gemiddeld ruim €100 euro uit aan deze overnachtingen.

4.3 Kennismaking met Dordrecht en herhalingsbezoek

Bekendheid en imago Dordrecht

Bijna de helft van de bezoekers van buiten Dordrecht kende Dordrecht nog helemaal niet of slechts een klein beetje (zie tabel 4.3). Tussen de verschillende herkomstgroepen zijn wel verschillen. Bezoekers uit de Drechtsteden kenden Dordrecht allemaal al redelijk of heel goed. Bijna de helft van de bezoekers uit de rest van Zuid-

Holland kende Dordrecht nog helemaal niet of een beetje. Van de bezoekers uit de rest van Nederland kende 60% Dordrecht nog niet of nauwelijks.

Van de bezoekers die Dordrecht al eerder bezocht hebben vindt zo'n 80% dat Dordrecht in de afgelopen jaren aantrekkelijker is geworden om te bezoeken. De bezoekers uit de rest van Zuid-Holland zijn daarbij het meest positief.

Herhalingsbezoek

Respondenten uit de Drechtsteden hebben Dordrecht allemaal minder dan 2 jaar geleden bezocht (zie tabel 4.4). Voor 12% van de andere bezoekers was dit het eerste bezoek aan Dordrecht. In totaal heeft het festival zo'n 150 Nederlanders van buiten de regio verleid tot een eerste bezoek aan Dordrecht.

Tweederde van de bezoekers van buiten Dordrecht verwachten Dordrecht – afgezien van

een eventueel herhalingsbezoek aan het festival – binnen 2 jaar nogmaals te bezoeken. Onder respondenten uit de Drechtsteden is dit 100% en onder respondenten uit de rest van Zuid-Holland 84%. Van de respondenten uit de rest van Nederland verwacht de helft Dordrecht zeker nog eens te bezoeken binnen 2 jaar. Een kwart van hen zegt echter Dordrecht binnen 1 à 2 jaar niet nog eens te gaan bezoeken.

Voor een kwart van de bezoekers van buiten Zuid-Holland was een eerder bezoek aan het Internationaal Poppentheater Festival de eerste kennismaking met Dordrecht. In totaal is één op de vijf bezoekers van buiten Dordrecht na deze eerste kennismaking met Dordrecht de stad vaker gaan bezoeken. Het gaat hierbij om een klein aantal respondenten, zodat we in kwantitatieve zin geen harde conclusies kunnen trekken. Maar het is wel een indicatie dat het festival net als andere evenementen inderdaad tot herhalingsbezoek aan Dordrecht leidt.

Tabel 4.3 Bekendheid en imago Dordrecht (procenten)

	Drechtsteden	overig Zuid-Holland	overig Nederland	totaal buiten Dordrecht
bekendheid Dordrecht				
helemaal niet	0	16	18	15
een beetje	0	28	42	33
redelijk goed	30	40	26	31
heel goed	70	16	14	21
Dordrecht aantrekkelijker geworden*				
ja	70	85	78	79
nee	30	15	22	21

* percentage van bezoekers die Dordrecht al vaker bezocht hebben

Tabel 4.4 Herhalingsbezoek aan Dordrecht (procenten)

	Drechtsteden	overig Zuid-Holland	overig Nederland	totaal buiten Dordrecht
bezoekverleden Dordrecht				
eerste bezoek	0	12	12	11
laatste bezoek > 2 jaar geleden	0	4	14	10
laatste bezoek < 2 jaar geleden	100	84	74	79
herhalingsbezoek binnen 1 à 2 jaar				
ja	100	84	48	63
misschien	0	8	22	16
weet nog niet	0	0	6	4
nee	0	8	24	17
eerder bezoek aan festival was eerste kennismaking met Dordrecht*	0	6	26	18
is na dit eerste bezoek Dordrecht vaker gaan bezoeken**	-	-	-	20

* percentage van bezoekers die Dordrecht al vaker bezocht hebben

** percentage van bezoekers waarvoor een eerdere versie van het festival de eerste kennismaking met Dordrecht was; voor de afzonderlijke gebieden kunnen als gevolg van het beperkte aantal waarnemingen geen afzonderlijke uitspraken worden gedaan.

4.4 Buitenlandse bezoekers

Tijdens de publieksenquête hebben we aan buitenlandse bezoekers een aantal vragen gesteld. Hierbij zijn 13 buitenlandse bezoekers ondervraagd. Als aanvulling hierop zijn bij het festivalbureau vragenlijsten uitgedeeld aan buitenlandse bezoekers die hun kaarten voor de voorstelling kwamen ophalen. Van deze vragenlijsten zijn er 16 ingevuld. In deze paragraaf geven we de resultaten van deze beide enquêtes weer.

In tabel 4.5 zien we dat de gemiddelde leeftijd van de respondenten rond de 44 jaar ligt. De respondenten die de vragenlijst bij het bureau hebben ingevuld zijn bijna allemaal professioneel verbonden met poppentheater. Bijna de helft heeft ook zelf op het festival gespeeld. Bij de passantenenquête is deze groep uitgezonderd. Gemiddeld kwamen de buitenlandse bezoekers met ongeveer 3 personen naar het festival.

De meerderheid van de buitenlandse bezoekers heeft het festival al vaker bezocht (zie tabel 4.6). De ondervraagde bezoekers zijn al wat vaker bij het festival geweest dan de respondenten van de vragenlijst bij het festivalbureau. Van deze laatste groep zegt bijna de helft het festival

volgend jaar weer te gaan bezoeken. De andere helft weet het nog niet.

Bijna alle buitenlandse respondenten zijn speciaal voor het festival naar Dordrecht gekomen (zie tabel 4.7). Van de respondenten die de vragenlijst van het festivalbureau hebben ingevuld geven enkelen aan ook te zijn gekomen voor werk, vakantie of bezoek aan familie en vrienden. Eenderde van de buitenlandse bezoekers heeft Dordrecht nog niet eerder bezocht. Dit komt neer op ongeveer 50 personen.

Gemiddeld blijven de buitenlandse bezoekers ruim 4 dagen in Dordrecht. Dit gemiddelde ligt wat lager bij de ondervraagde bezoekers dan bij de respondenten van de vragenlijst van het bureau. Slechts enkele buitenlandse bezoekers verbleven ook nog enkele dagen elders in Nederland.

Geen van de buitenlandse bezoekers heeft overnacht in een hotel in Dordrecht. Wel overnachtte eenderde van de bezoekers in een 'bed and breakfast'. De rest overnachtte bijvoorbeeld op een camping of bij mensen thuis. Via de organisatie werden veel poppenspelers ondergebracht bij Dordtenaren thuis.

Tabel 4.5 Kenmerken buitenlandse respondenten (aantal respondenten)

	passanten	vragenlijst bureau
geslacht		
man	6	8
vrouw	7	8
gemiddelde leeftijd	41	47
professioneel verbonden aan poppentheater		
ja, zelf speler, ook gespeeld op festival	*	7
ja, zelf speler, niet gespeeld op festival	**	4
ja, op andere wijze verbonden	**	3
nee		2
gemiddelde grootte gezelschap	3,4	2,8
* bij passantenenquête uitgezonderd		
** bij passanten enquête niet naar gevraagd		

Tabel 4.6 Bezoek festival (aantal respondenten)

	passanten	vragenlijst bureau
gemiddeld aantal bezochte voorstellingen		14
bezoek festival		
eerste bezoek aan festival	5	8
al vaker bezocht	8	8
gemiddeld aantal bezochte festivals*	5,8	3,9
herhalingsbezoek festival		
ja	**	7
misschien	**	3
weet niet	**	6
nee	**	0
* van bezoekers die al eerder het festival bezocht hebben		
** bij passanten enquête niet naar gevraagd		

Tabel 4.7 Bezoek Dordrecht (aantal respondenten)

	<i>passanten</i>	<i>vragenlijst bureau</i>
reden bezoek Dordrecht		
<i>speciaal voor festival</i>	13	15
<i>vakantie</i>	0	1
<i>bezoek vrienden / familie</i>	0	1
<i>werk</i>	0	3
bezoek Dordrecht		
<i>eerste keer</i>	4	3
<i>al vaker bezocht</i>	8	8
<i>gemiddeld aantal dagen in Dordrecht</i>	3,3	4,9
overnachting		
<i>in hotel</i>	0	0
<i>in bed and breakfast (b&b)</i>	4	5
<i>niet in hotel of b&b</i>	8	11

N.B. bij de reden voor bezoek konden respondenten meerdere antwoorden noemen

5 Economische betekenis

In dit hoofdstuk geven we een beeld van de economische betekenis van het Internationaal Poppentheater Festival voor Dordrecht. Allereerst beschrijven we hoe we de economische betekenis meten (5.1). Vervolgens berekenen we in 5.2 de omvang van de economische betekenis van het festival. In 5.3 beschrijven we ten slotte in welke mate de bestedingen van de organisatie van het festival terugvloeien in de Dordtse economie.

5.1 Definitie economische betekenis voor de lokale economie

In dit onderzoek gebruiken we een enigszins beperkte definitie van economische betekenis. We berekenen de uitgaven die de unieke bezoekers tijdens het festival in Dordrecht hebben gedaan, maar stellen daarbij wel een aantal voorwaarden:

- Het moet gaan om uitgelokte bestedingen: dit definiëren we als bestedingen van bezoekers die speciaal voor het festival naar (de binnenstad van) Dordrecht zijn gekomen.
- De bestedingen moeten toe te schrijven zijn aan het festival; we rekenen dus geen bestedingen mee die anders ook in Dordrecht gedaan zouden zijn. Dit komt erop neer dat we winkelbestedingen van bezoekers uit Dordrecht niet meerekenen, omdat te verwachten is dat deze sowieso wel in Dordrecht gedaan worden.
- Het moet gaan om directe bestedingen; we rekenen dus alleen de bestedingen mee die tijdens het festival zijn gedaan. Indirecte bestedingen (bijvoorbeeld bij vervolgbezoeken) worden dus niet meegerekend.

Als we deze voorwaarden vertalen naar bestedingen die tijdens het Internationaal Poppentheater Festival gedaan zijn, worden dus de volgende bestedingen meegerekend:

- Bestedingen aan eten en drinken tijdens het festival;
- Bestedingen (van bezoekers van buiten Dordrecht) aan winkelen.

In dit geval worden bestedingen aan overnachtingen in eerste instantie niet meegerekend, omdat we hierover niet voldoende informatie hebben. Het is echter wel te verwachten dat een deel van de (buitenlandse) bezoekers hier geld aan heeft uitgegeven. We geven hiervan daarom

een aparte indicatie. Ook bestedingen aan toegangskaarten voor betaalde optredens worden in eerste instantie niet meegerekend. Een deel van de recette zal echter direct terugvloeien in de Dordtse economie, omdat een deel besteedt wordt aan de huur van accommodaties en andere bestedingen van de organisatie. Dit nemen we mee in paragraaf 5.3.

De hierboven beschreven definitie van economische betekenis is zoals gezegd beperkt en richt zich alleen op de korte termijn. De effecten op de langere termijn (verbeteren van aantrekkelijkheid en imago van Dordrecht) zijn niet te kwantificeren, maar zijn wellicht nog belangrijker dan de effecten op de korte termijn.

5.2 Direct uitgelokte bestedingen van bezoekers aan het festival

In tabel 5.1 is de economische betekenis van het Internationaal Poppentheater Festival berekend op basis van bezoekersaantallen en gegevens uit de passantenenquête en de telefonische enquête. Uitgegaan is van het aantal unieke bezoekers uit Dordrecht en van buiten Dordrecht. Toevallige bezoekers zijn buiten beschouwing gelaten. Vervolgens is gekeken naar het gemiddelde bedrag dat besteed is aan een bepaalde categorie en het percentage bezoekers dat geld heeft uitgegeven aan de betreffende categorie. Op deze manier is het totaalbedrag aan direct uitgelokte bestedingen berekend. Uit de tabel blijkt dat het totaalbedrag aan direct uitgelokte bestedingen ongeveer € 47.500 is, wat neerkomt op € 19 per bezoeker. Bezoekers die zijn ondervraagd bij straatoptredens gaven gemiddeld wat minder uit dan bezoekers die zijn ondervraagd bij betaalde voorstellingen. Dit komt grotendeels doordat bij betaalde voorstellingen meer bezoekers van buiten Dordrecht waren dan bij straatoptredens.

Tabel 5.1 Direct uitgelokte bestedingen bij Internationaal Poppentheater Festival

	<i>bij straatoptredens</i>	<i>bij betaalde voorstellingen</i>	<i>totaal (verhouding straat:betaald = 35:65)</i>
<i>totaal aantal unieke bezoekers</i>			2.500
bezoekers uit Dordrecht			
<i>% van totaal aantal bezoekers</i>	54%	34%	40%
<i>aantal unieke bezoekers uit Dordrecht</i>			1.000
eten/drinken			
<i>gemiddeld besteed bedrag per persoon*</i>	€11,53	€14,69	€13,58
<i>% geld uitgegeven aan eten/drinken</i>	74%	60%	65%
<i>gemiddeld besteed bedrag per bezoeker**</i>	€8,53	€8,81	€8,83
<i>totaal uitgelokte bestedingen bezoekers uit Dordrecht</i>			€ 9.000
bezoekers van buiten Dordrecht			
<i>% bezoekers van buiten Dordrecht</i>	46%	66%	60%
<i>aantal unieke bezoekers van buiten Dordrecht</i>			1.500
eten/drinken			
<i>gemiddeld besteed bedrag per persoon*</i>	€14,31	€18,44	€17,00
<i>% geld uitgegeven aan eten/drinken</i>	100%	88%	92%
<i>gemiddeld besteed bedrag per bezoeker**</i>	€14,31	€16,23	€15,64
<i>totaal bedrag eten/drinken</i>			€ 23.500
winkelen			
<i>gemiddeld besteed bedrag per persoon*</i>	€24,67	€47,36	€39,42
<i>% geld uitgegeven aan winkelen</i>	33%	21%	25%
<i>gemiddeld besteed bedrag per bezoeker**</i>	€8,14	€9,94	€9,86
<i>totaal bedrag winkelen</i>			€ 15.000
<i>gemiddeld besteed bedrag totaal bezoekers van buiten Dordt</i>	€ 22,45	€26,17	€25,50
<i>totaal uitgelokte bestedingen bezoekers van buiten Dordrecht</i>			€ 38.500
totaal			
<i>totaal uitgelokte bestedingen</i>			€ 47.500
<i>gemiddeld bedrag uitgelokte bestedingen per unieke bezoeker</i>	€15,50	€20,40	€ 19,--

* *bedrag per persoon die geld heeft uitgegeven in deze bestedingscategorie*

** *bedrag per bezoeker: ook bezoekers die geen geld hebben uitgegeven worden meegerekend; het bedrag per bezoeker ligt daarom lager dan het bedrag per persoon*

Hotelovernachtingen

Bij de telefonische enquête waren er drie respondenten van buiten Dordrecht die hebben overnacht in een hotel of bed and breakfast. Dit is ongeveer 4% van de bezoekers van buiten Dordrecht. Gemiddeld besteedden de drie respondenten zo'n €100 per persoon aan de overnachtingen. Als we uitgaan van 1.500 unieke bezoekers van buiten Dordrecht, dan hebben naar schatting ongeveer 60 bezoekers van buiten Dordrecht overnacht in een hotel of bed and breakfast.

Uit de vragenlijsten voor buitenlandse bezoekers blijkt dat ongeveer eenderde van deze bezoekers heeft overnacht in een bed and breakfast. Als

we uitgaan van 175 unieke buitenlandse bezoekers, dan hebben dus 50 à 60 buitenlandse bezoekers overnacht in een (hotel of) bed and breakfast.

In totaal hebben dus naar schatting circa 120 bezoekers van het Internationaal Poppentheater Festival overnacht in een hotel of bed and breakfast. Als we uitgaan van een gemiddeld besteed bedrag van €100 per persoon, dan hebben deze bezoekers samen zo'n € 12.000 uitgegeven aan overnachtingen. We merken hierbij wel op dat het gaat om een zeer globale schatting, omdat deze gebaseerd is op slechts een klein aantal respondenten.

Andere bezoekersgroepen

Bezoekers straatoptredens, niet speciaal voor het festival gekomen

Bovenop de 1.000 personen die er speciaal voor naar de Dordtse binnenstad zijn gekomen trokken de straatoptredens ook nog eens naar schatting 3.000 bezoekers die daarvoor niet speciaal waren gekomen, maar wel een of meer straatoptredens hebben bijgewoond. Een groot deel van deze toevallige bezoekers is als gevolg van de straatoptredens langer dan gepland in de binnenstad gebleven. Dit langere verblijf zal mogelijk - in beperkte mate - ook extra bestedingen hebben gegenereerd.

Toeschouwers op kant bij fluisterboot

Van deze groep verwachten wij geen additionele - uitgelokte - bestedingen.

Bezoekers tentoonstelling CBK

Deels gaat het hierbij om dezelfde personen die tijdens het festival ook betaalde voorstellingen hebben bijgewoond. Hun bestedingen worden dus al meegerekend. Van de overige bezoekers verwachten wij niet meer dan marginale additionele - uitgelokte - bestedingen.

Vergelijking met andere evenementen

In vergelijking met andere evenementen zijn de uitgelokte bestedingen per bezoeker bij het Internationaal Poppentheater Festival redelijk hoog

(zie tabel 5.2). Vanwege het kleinschalige karakter van het festival liggen de totale uitgelokte bestedingen wel lager dan bij de meeste, meer grootschalige evenementen in de tabel.

Bij het bedrag per bezoeker zijn bij dit festival niet de uitgaven aan het festival zelf (de betaalde optredens) meegerekend, terwijl dit bij het Rhythm & Blues Festival en de Zomerkermis – die een hoger bedrag per bezoeker hadden – wel is meegerekend. Het bedrag dat bezoekers van buiten Dordrecht aan winkelen hebben besteed, ligt in vergelijking met andere evenementen redelijk hoog. Zeker gezien het feit dat veel betaalde voorstellingen 's avonds plaatsvonden. In 4.2 zagen we al dat veel bezoekers van buiten Dordrecht hun bezoek aan het festival combi-neerden met andere activiteiten in de stad.

5.3 Bestedingen van de festival-organisatie in de Dordtse economie

Naast de direct uitgelokte bestedingen van bezoekers spelen ook de bestedingen van de organisatie een rol bij de economische betekenis van het festival. Veel uitgaven van de organisatie – zoals podiumhuur, catering en drukwerk – worden immers gedaan in de Dordtse economie. Volgens opgave van de organisatie betreft het hier een totaal van € 34.000.

Tabel 5.2 *Uitgelokte bestedingen bij diverse evenementen*

<i>evenement</i>	<i>eten/drinken per bezoeker uit Dordrecht</i>	<i>eten/drinken per bezoeker van buiten Dordrecht</i>	<i>winkelen per bezoeker van buiten Dordrecht</i>	<i>totaal per bezoeker</i>
<i>Rhythm & Blues Festival 2004</i>	€30	€29	€3	€33*
<i>Zomerkermis 2003</i>	€2	€1	€2	€24*
<i>Poppentheater Festival 2005</i>	€9	€16	€9	€19
<i>Dordt in Stoom 2004</i>	€10	€9	€11	€16
<i>Boekenmarkt 2002</i>	€2	€5	€16**	€14*
<i>Belcanto Festival 2003</i>	€4	€8	€3	€9***
<i>Gemiddelde voor dagtoerisme evenementen****</i>				€13,30

* inclusief uitgaven aan evenement zelf

** betreft uitgaven aan aankopen op Boekenmarkt

*** inclusief uitgaven aan overnachtingen

**** Bron: ZKA, Toer Teller 2002 Zuid-Holland

Bijlagen

Bijlage 1 Vragenlijsten

PUBLIEKSENQUETE "INTERNATIONAAL POPPENTHEATER FESTIVAL"

Juni 2005 Startvragenlijst Voorstellingen

resp.nr.

--	--	--

Noteren: code voorstelling:

--	--	--

Introductie:

Goedemiddag/avond, ik ben van het onderzoeksbureau van de gemeente Dordrecht.

Goodafternoon/evening, I am from the municipality of Dordrecht.

Gutenmittag/abend, Ich bin von der Gemeinde Dordrecht.

Komt u voor een voorstelling van het "Internationaal Poppentheater Festival"?)

zo nee, Are you here to visit a performance from the "International Puppet Theater Festival?") -->

anders Sind Sie hier für einen Besuch einer Aufführung des "Internationales Puppen Theater Festival"?)
nemen

Speelt u zelf op het Festival?)

Do you play yourself at the Festival?) --> ***zo ja, bedanken en een ander nemen***

Spielen Sie selbst auf den Festival?)

Mag ik u een paar korte vragen stellen?

May I ask you a few short questions or did you already got a questionnaire from the Festival Bureau?

Darf ich Ihnen einige kurze Fragen stellen oder haben Sie schon eine Fragebogen von das Festival Bureau bekommen?

als al vragenlijst ---> thank you, much pleasure; *danke, viel spass*

nog geen vragenlijst ---> bij V1 buitenland aankruisen en lijstje buitenlanders afnemen

(Eventuele toelichting als men daarom vraagt: "De organisatie en de gemeente willen graag weten wie het festival bezoeken, waar bezoekers vandaan komen en wat ze er van vinden. De stad investeert veel energie en geld in allerlei evenementen. Daarom doen we regelmatig onderzoek bij grote evenementen. De door u verstrekte gegevens worden strikt vertrouwelijk behandeld en anoniem verwerkt.")

1. In welke plaats woont u?

1 Historische Binnenstad Dordrecht

2 elders in Dordrecht

3 andere plaats in de Drechtstedenregio (Papendrecht, Sliedrecht, Alblasserdam, Zwijndrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Heerjansdam of 's-Gravendeel)

4,5 elders, nl: _____ in de provincie: _____

9 buitenland --> *vragenlijst voor buitenland afnemen, niet om telefoonnummer vragen*

2. Mogen wij u de komende week nog een keer bellen om u enkele vragen te stellen, zoals wat u van het festival vond, welke voorstellingen u hebt bezocht en wat u nog meer in Dordrecht hebt gedaan? U zou de gemeente en de organisatie daar een groot plezier mee doen.

nee → jammer, mag ik nog wel uw leeftijd noteren? → *ga naar vraag 4*

ja → Mag ik uw naam en telefoonnummer noteren?

Naam: _____

Tel: 0 _____ - _____

3. Wanneer kan ik u het beste bellen? 's ochtends 's middags 's avonds

4. Mag ik tot slot uw leeftijd weten? (eventueel klassen tonen/oplezen)

1 15 – 29 jaar 3 40-49 jaar 5 65 jaar of ouder

2 30 – 39 jaar 4 50-64 jaar

Hartelijk dank voor uw medewerking en veel plezier bij het Internationaal Poppentheater Festival

Noteren: geslacht respondent: Man Vrouw

--	--	--

Noteren: code voorstelling:

--	--	--

Introductie: Goedemiddag/avond, ik ben van het onderzoeksbureau van de gemeente. Mag ik u een paar korte vragen stellen in verband met het "Internationaal Poppentheater Festival"?

(Eventuele toelichting als men daarom vraagt: "De organisatie en de gemeente willen graag weten wie het festival bezoeken, waar bezoekers vandaan komen en wat ze er van vinden. De stad investeert veel energie en geld in allerlei evenementen. Daarom doen we regelmatig onderzoek bij grote evenementen. De door u verstrekte gegevens worden strikt vertrouwelijk behandeld en anoniem verwerkt.")

1. In welke plaats woont u?

- 1 Historische Binnenstad Dordrecht → *achterzijde formulier!*
2 elders in Dordrecht
3 andere plaats in de Drechtstedenregio (Papendrecht, Sliedrecht, Alblasserdam, Zwijndrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Heerjansdam of 's-Gravendeel)
4,5 elders, nl: _____ in de provincie: _____
9 buitenland → *einde gesprek*

2a. Wist u, voordat u hier vandaag kwam, dat er deze week in Dordrecht het Internationaal Poppentheater Festival is?

- nee → *ga naar vraag 4*
 ja → **2b. En wist u dat er vandaag straatoptredens zijn in de Dordtse Binnenstad?**
 nee → *ga naar vraag 4*
 ja → **2c. Bent u hier vandaag dan ook speciaal vanwege die straatoptredens van het Internationaal Poppentheater Festival naar toe gekomen?**
 nee → *ga naar vraag 4* ja

3a. Mogen wij u de komende week nog een keer bellen om u enkele vragen te stellen, zoals wat u van de optredens vond en wat u nog meer hebt gedaan in Dordrecht? U zou de organisatie daar een groot plezier mee doen.

- nee → *jammer, mag ik nog wel uw leeftijd noteren? → ga naar vraag 6*
 ja → *Mag ik uw naam en telefoonnummer noteren?*

Naam: Tel: 0 . . . -

3b. Wanneer kan ik u het beste bellen? 's ochtends 's middags 's avonds

→ *ga naar vraag 6*

4. Maken dit soort straatoptredens de Dordtse Binnenstad voor u aantrekkelijker om te bezoeken?

- ja nee

5. Zorgen dit soort straatoptredens ervoor dat u langer in de Dordtse Binnenstad blijft dan gepland?

- ja nee

6. Wat is uw leeftijd? (eventueel leeftijdsklassen tonen/oplezen)

- 1 15 – 29 jaar 3 40 – 49 jaar 5 65 jaar of ouder
2 30 – 39 jaar 4 50 – 64 jaar

Hartelijk dank voor uw medewerking en veel plezier bij het Internationaal Poppentheater Festival

7. Noteren: geslacht respondent: Man Vrouw

Vragen voor Bewoners Historische Binnenstad:

2a. Wist u, voordat u vandaag de stad in ging, dat er deze week in Dordrecht het Internationaal Poppentheater Festival is?

nee → *ga naar vraag 4*

ja → **2b. En wist u dat er vandaag straatoptredens zijn in de Dordtse Binnenstad?**

nee → *ga naar vraag 4*

ja → **2c. Bent u vandaag dan ook speciaal de stad ingegaan vanwege die straatoptredens van het Internationaal Poppentheater Festival?**

nee → *ga naar vraag 4*

ja

3a. Mogen wij u de komende week nog een keer bellen om u enkele vragen te stellen, zoals wat u van het festival vond en welke voorstellingen u hebt bezocht? U zou de organisatie daar een groot plezier mee doen.

nee → jammer, mag ik nog wel uw leeftijd noteren? → *ga naar vraag 6*

ja → Mag ik uw naam en telefoonnummer noteren?

Naam: Tel: 0 . . . -

3b. Wanneer kan ik u het beste bellen?

's ochtends

's middags

's

avonds

→ *ga naar vraag 6*

4. Maken dit soort straatoptredens het voor u aantrekkelijker om de stad in te gaan?

ja

nee

5. Zorgen dit soort straatoptredens ervoor dat u langer in de stad blijft dan gepland?

ja

nee

6. Wat is uw leeftijd? (eventueel leeftijdsklassen tonen/oplezen)

1 15 – 29 jaar

3 40 – 49 jaar

5 65 jaar of ouder

2 30 – 39 jaar

4 50 – 64 jaar

Hartelijk dank voor uw medewerking en veel plezier bij het Internationaal Poppentheater Festival

7. Noteren: geslacht respondent: Man

Vrouw

QUESTIONNAIRE "INTERNATIONAL PUPPET THEATER FESTIVAL"
Fragebogen "Internationales Puppen Theater Festival"

Juni 2005

resp.nr.

--	--	--

Introduction / *Introduktion:*

We are doing a survey into the number of visitors of the "International Puppet Theatre Festival", where they are from, how long they stay in Dordrecht and if this is their first visit to Dordrecht. Would you please be so kind to answer a few questions? You can post the questionnaire in this same envelope (without stamp) or return it to the festival bureau.

Wir untersuchen die Anzahl und Herkunft der Besucher dieses "Internationales Puppen Theatre Festival", wie lange die Besucher in Dordrecht bleiben und ob es Ihren erste Besuch ist in Dordrecht. Dürfen wir Sie bitten einige Fragen zu beantworten? Sie können die Fragebogen in dieser selbe Enveloppe abschicken (ohne Buchstabe) oder abgeben bei das Festival Bureau.

1. Which country are you from? _____
Aus welchem Land kommen Sie?

2. Are you here on holiday, visiting relatives or friends, on business or specially for the Festival?

Machen Sie hier Urlaub, besuchen Sie Verwandte oder Freunde, sind Sie geschäftlich hier oder sind Sie eigens für das Festival nach Dordrecht gekommen?

- came here for the festival, für Festival gekommen
- holiday, *Urlaub*
- relatives/friends, *Verwandte/Freunde*
- business, *Arbeit*
- other reasons, *andere Gründe:* _____

3a. Is this the first time you are visiting the International Puppet Theatre Festival?
Ist es das erste Mal das Sie das Internationales Puppen Theatre Festival besuchen?

no, *nein* ---> **b. How many times did you visit the Festival before?**
Wie oft waren Sie schon hier für das Festival?

--	--

---> *go to 4, gehen Sie zu 4.*

yes, *ja* ---> **c. Is this your first visit to Dordrecht?**
Waren Sie schon früher in Dordrecht? no, *nein*

yes, *ja* ---> *go to 4, gehen Sie zu 4.*

d. When was the last time you visited Dordrecht?
Wann waren Sie das letzte mal in Dordrecht?

--	--	--	--

4. With how many people did you come to Dordrecht, including yourself?
Mit wieviel Personen sind Sie nach Dordrecht gekommen, Sie selbst mitgerechnet?

persons / *Personen*

5a. How many days will you be staying in total in Dordrecht and in the Netherlands?
Wieviel Tage bleiben Sie insgesamt in Dordrecht und in den Niederlanden?

s, *Tage* in Dordrecht in Holland / *Tage* in den Niederlanden

- 5b. Are you staying overnight in a hotel or "bed and breakfast" in Dordrecht?
Übernachten Sie in einem Hotel oder machen Sie "bed and breakfast" in Dordrecht?
 yes, *ja*: hotel yes, *ja*: bed and breakfast no, *nein*
6. How many performances do you intend to visit?
Wieviel Aufführungen denken Sie zu besuchen? performances
Aufführungen
7. Do you expect to visit the International Puppet Theater Festival again next year?
Denken Sie das Internationales Puppen Theater Festival auch wieder nächstes Jahr zu besuchen?
 yes, *ja* maybe, *vielleicht*
 no, *nein* don't know yet, *weiss ich nog nicht*
8. Are you yourself professionally engaged with puppettheater?
Sind Sie selbst berufsmässig beschäftigt mit Puppentheater?
 no, *nein* ---> go to 10, gehen Sie zu 10.
 yes, but I do not play myself; *ja, aber ich spiele nicht selbst* ---> go to 10, gehen Sie zu 10.
 yes, I'm a professional puppetplayer myself; *ja, ich bin selbst professionel Puppenspieler*
9. Do you play yourself at this Festival?
Spielen Sie selbst auf diesem Festival?
 yes, *ja*
 no, *nein*
10. What is your age?
Wie alt sind Sie? years / *Jahre*
11. Are you male or female?
Sind Sie Mann oder Frau? male, *Mann* female, *Frau*
12. Finally, do you have any remarks about or suggestions for the Festival?
Zum Schluss, haben Sie noch Bemerkungen über oder Anregungen für das Festival?

Thank you very much, we wish you a fine Festival and a nice stay in Dordrecht
Vielen Dank, wir wünschen Ihnen ein schönes Festival und schöne Tagen in Dordrecht

VRAGENLIJST "INTERNATIONAAL POPPENTHEATER FESTIVAL"

telefonische enquête bezoekers van buiten Dordrecht
juni 2005

Noteren: woonplaatscode:

leeftijdcode:

resp.nr.:

geslacht: man vrouw

voorstellingcode:

Introductie: Goedemorgen/-middag/-avond, u spreekt met van het SGB in Dordrecht. Bent u naar het Internationaal Poppentheater Festival geweest en is u gevraagd of wij u nog een keer mochten bellen om enkele vragen te stellen? Zo ja: mag ik die vragen nu aan u stellen of zal ik op een ander moment terugbellen? Zo nee: mag ik de persoon aan de telefoon die het Festival heeft bezocht? Info herhalen.

1. Hoe wist u van het Internationaal Poppentheater Festival? (meerdere antwoorden mogelijk)

☐ datum genoteerd bij festival vorig jaar	☐ via een affiche
☐ programmaboekje toegestuurd gekregen	☐ via de radio
☐ via familie, vrienden of kennissen	☐ via de VVV
☐ via internet	☐ via een tijdschrift
☐ in een huis-aan-huisblad	☐ liep er toevallig tegenaan
☐ in de Dordtenaar	☐ aanplakbiljetten op de waterbus
☐ in een ander dagblad	☐ anders

2. Het Internationaal Poppentheater Festival duurde van woensdag 22 t/m zondag 26 juni. Op welke dagen heeft u het festival bezocht? (meerdere antwoorden mogelijk)

- 1 woensdag 2 donderdag 3 vrijdag 4 zaterdag 5 zondag

Let op!!!:

- als voorstellingcode 431 t/m 455 (= straatoptreden) → V3c t/m 3e stellen en verder met V4.
- als voorstellingcode is anders (= betaalde voorstelling) → V3a en 3b stellen en verder met V4.

3a. U was op dag bij de voorstelling (zie code en codelijst).

Zou u een rapportcijfer willen geven voor die voorstelling?

N.B. vraag naar hele rapportcijfers; laat ze anders afronden

rapportcijfer voorstelling

3b. Bent u op zaterdag ook naar de straatoptredens gaan kijken?

- ja → stel ook 3d en ga dan verder met vraag 4 nee → ga verder met vraag 4

3c. U was op zaterdag bij één van de straatoptredens. Hoeveel straatoptredens heeft u in totaal gezien?

straatoptredens gezien

3d. Zou u een gemiddeld rapportcijfer willen geven voor de straatoptredens die u heeft gezien?

N.B. vraag naar hele rapportcijfers; laat ze anders afronden

rapportcijfer straatoptredens

3e. Hebt u ook een of meer betaalde voorstellingen van het Poppentheaterfestival bijgewoond?

- nee → ga verder met vraag 5
 ja → ga verder met vraag 4

4. Hoeveel betaalde voorstellingen heeft u in totaal bijgewoond?

--	--

betaalde voorstellingen bijgewoond

5. Wilt u een rapportcijfer geven voor de volgende onderdelen van het Internationaal Poppentheater Festival? *N.B. vraag naar hele rapportcijfers; laat ze anders afronden*

a. de programmering van het Festival

--

weet niet

b. een totaalcijfer voor het hele Festival

--

c. de sfeer in de binnenstad tijdens het Festival

--

6a. Met hoeveel personen bent u naar het festival gekomen, inclusief uzelf?

(Als dit varieert per voorstelling, vraag dan naar de voorstelling uit V3)

--

6b. Hoeveel personen daarvan waren kinderen onder de 18 jaar?

(Als dit varieert per voorstelling, vraag dan naar de voorstelling uit V3)

--

7. Met welk vervoermiddel bent u naar Dordrecht gekomen? *Slechts één antwoord aankruisen. Bij meerdere vervoermiddelen het belangrijkste vervoermiddel aankruisen.*

met de auto/motor

met de trein

met de bus

met de waterbus

met de (brom)fiets

met de fastferry

lopend

anders

8a. Heeft u tijdens uw bezoek aan het Internationaal Poppentheater Festival één of meer van de volgende activiteiten in Dordrecht ondernomen? *(allemaal opnoemen)*

a. bezoek aan vrienden, familie, kennissen

ja

nee

b. winkelen in de binnenstad

c. de binnenstad bekijken, stadswandeling maken

d. uit eten

e. bezoek aan een museum of galerie

f. bezoek het Hof / Augusteinenkerk / Grote Kerk

g. overnacht in een hotel of bed and breakfast *(als ja, dan ook 8b vragen)*

8b. Hoeveel geld heeft u in totaal besteed aan deze overnachting(en)?

(afronden op hele euro's)

€

--

8c. Is dat voor logies met ontbijt of voor halfpension?

logies met ontbijt

half pension

9a. Heeft u zelf – of is er door iemand anders voor u – tijdens uw bezoek aan Dordrecht geld uitgegeven aan eten of drinken? Eventueel half pension in hotel hier niet meerekenen.

- nee ja → 9b. Voor hoeveel geld heeft u zelf (1 persoon dus) in totaal tijdens uw bezoek aan Dordrecht opgemaakt aan eten en drinken? Ook meerekenen wat iemand anders voor u betaald heeft. (Als meerdere dagen in de stad geweest: totale bedrag aan eten en drinken opschrijven, afronden op hele euro's) €

10a. Heeft u tijdens uw bezoek aan Dordrecht geld uitgegeven aan winkelen?

- nee ja → 10b. Voor hoeveel geld heeft u in totaal ongeveer uitgegeven aan winkelen voor u zelf en uw eventuele partner en/of kinderen? (afronden op hele euro's) €

11. In hoeverre kende u Dordrecht al voordat u in de week van 22 t/m 26 juni 2005 naar het Internationaal Poppentheater Festival kwam? (eventueel antwoordcategorieën voorlezen)

- helemaal niet redelijk goed
 een beetje heel goed

12a. Was dit de eerste keer dat u Dordrecht bezocht?

- ja → ga naar vraag 14 nee

12b. Wanneer heeft u Dordrecht voor het laatst bezocht? (jaartal)

--	--	--	--	--

12c. Vindt u Dordrecht de laatste jaren aantrekkelijker geworden om te bezoeken?

- ja nee

13a. Was dit de eerste keer dat u het Internationaal Poppentheater Festival bezocht?

- ja → ga naar vraag 14 nee

13b. Hoe vaak heeft u het festival al bezocht, inclusief deze editie?

13c. Was uw eerste bezoek aan het festival toen ook uw eerste bezoek aan Dordrecht?

- nee ja → 13d. Bent u daarna – afgezien van uw bezoeken aan het Festival – Dordrecht vaker gaan bezoeken? nee ja

14. Verwacht u het Internationaal Poppentheater Festival volgend jaar weer te bezoeken?

- ja misschien
 nee weet ik nog niet

15. Verwacht u – afgezien van uw bezoeken aan het Internationaal Poppentheater Festival – Dordrecht binnen 1 à 2 jaar nogmaals in uw vrije tijd te bezoeken?

- ja misschien
 nee weet ik nog niet

Tot slot wil ik u nog een paar vragen over uzelf stellen.

16. Bent u zelf professioneel poppenspeler of op een andere wijze professioneel verbonden met poppentheater?

- nee
- ja, professioneel poppenspeler
- ja, op andere wijze professioneel verbonden met poppentheater

17. Wat is de hoogste opleiding die u hebt afgemaakt of op dit moment nog volgt?

- lagere school
- lbo of mavo (ambachtsschool, huishoudschool, lts, lhno, leao, las, vbo, vmbo e.d.)
- havo, atheneum, gymnasium, hbs, mms, vwo e.d.
- mbo (mts, inas, kleuterleidster, inservice-opleiding verpleging of verzorging, mdgo e.d.)
- hbo, universiteit, wetenschappelijk onderwijs

18. Tot welke bevolkingsgroep rekent u zichzelf?

☐ Nederlanders	☐ Marokkanen
☐ Surinamers	☐ Turken
☐ Antillianen	☐ andere groep

19. Ten slotte: hebt u nog suggesties voor aanvullingen op het Festival?

HARTELIJK DANK VOOR UW MEDEWERKING!

You can post the questionnaire in this same envelope (without stamp) or return it to the Festival Bureau.
Sie können die Fragebogen in dieser selbe Enveloppe abschicken (ohne Buchstabe) oder abgeben bei das Festival Bureau.

Bijlage 2 Overzicht responsgroep telefonische enquête

Tabel B2. Aantallen respondenten per groep

<i>groep</i>	<i>aantal respondenten</i>
<i>totaal</i>	<i>151</i>
<i>Dordrecht</i>	<i>66</i>
<i>buiten Dordrecht</i>	<i>85</i>
<i>ondervraagd bij betaalde voorstelling</i>	<i>112</i>
<i>ondervraagd bij straatoptreden</i>	<i>39</i>
<i>niet verbonden met poppentheater</i>	<i>135</i>
<i>zelf professioneel poppenspeler</i>	<i>6</i>
<i>op andere wijze professioneel verbonden met poppentheater</i>	<i>10</i>

Bijlage 3 Belangrijkste opmerkingen respondenten

- Ga zo door, leuk, geweldig (n = 13)
- Beter bewegwijzering (ook vanaf station), locaties straatoptredens duidelijker aangeven op bv. plattegronden, programma 's ophangen (n = 10)
- Meer publiciteit, ook in andere steden en tijdig (n = 8)
- Benaming anders/ruimer: poppentheater spreekt niet aan, mensen denken dat het poppenkast is (n = 4)
- Beter aangeven wat men kan verwachten bij voorstellingen (n = 3)
- Straatoptredens te versnipperd, veel overlapping (n = 3)
- Kaartverkoop duidelijker maken (n = 3)
- Meer straatoptredens (n = 3)
- Betaalde voorstellingen (bv. fluisterboot) meestal snel uitverkocht (n = 3)
- Optredens op tijd laten starten (n = 2)
- Extra fietstaxi's
- Nauwere samenwerking met horeca
- Prijzen te hoog
- Geen openbare WC
- Plaatsen straatoptredens: zorgen dat meer mensen het goed kunnen zien
- Tent voor napraten
- Langer laten duren (een week)
- Meer financiële steun van de gemeente
- Meer op het water organiseren
- Uitbreiden naar poppentheater en straattheater?
- Na optredens niets meer te beleven
- Parkeerbeleid slecht
- Straatoptredens ook op zondag
- Transportmogelijkheden voor ouderen en minder validen
- Meer nationale status, nu festival in Arnhem er niet meer is

Publicaties van het Sociaal Geografisch Bureau

Openbare orde en veiligheid		Evaluatie woonkeus Drechtsteden	2001
Leefbaarheid en veiligheid in Dordrecht 2003	2004	Verslag Geschikt Wonen	2003
Benchmark leefbaarheid en veiligheid 2001	2002	Migratie-onderzoek 2002	2003
Leefbaarheid en veiligheid in de Drechtsteden anno 2002	2003		
Overzicht bestaande leefbaarheidsonderzoeken	2000	Algemeen bestuur en maatschappelijke verkenningen	
Jeugdcriminaliteitskaart Zuid-Holland Zuid 2000	2001	Dit is Dordt	2004
Eind evaluatie Veiligheidsnetwerk Zwijndrecht	2002	Bekend maakt bemind Monitor Beeld van Dordrecht	2005
Veiligheidsbeleving op school 2004	2004	Vertrouwen in het bestuur en oordeel over raads-communicatie	2004
Leefbaarheid en veiligheid in de Gemeente Zwijndrecht anno 2002	2003	Evaluatie inspraakbeleid	2002
		Succesvol lokaal ouderenhuisvestingsbeleid	2001
Verkeer en vervoer		Gezondheidsmonitor Zuid-Holland Zuid	
Parkeerregulering Groenedijk/Oranjelaan	2003	hoofdrapport en deelrapport: Dordrecht	2001
Autobezit, verplaatsingsgedrag en vervoermiddelgebruik van de Dordtse bevolking anno 2001	2003	Omnibusonderzoek Barendrecht 2000	2001
		Prognose Essenhof 2000-2015 (crematies en begravingen)	2000
Sociaal-economisch beleid		Bereik/waardering voor info gem. Dordrecht	2002
Monitor Binnenstad Dordrecht 2000/2001	2002	Herhalingsmeting beeld van en belangstelling voor de Drechtsteden	2002
Monitor werk 2002	2003	De stem van de burger	2002
De Sociale Staat van Dordrecht 2003	2004	Bezoekersonderzoek Dag van Dordt	2003
De markt voor benzinepompen in Dordrecht	2001	Evaluatie Dualisme 1e fase	2003
Horecabezoek en beoordeling van de Dordtse horeca door de Dordtse bevolking anno 2004	2004	Feiten, belevingen en trends Papendrecht	2003
Onderzoek draagvlak vrijdagmiddagmarkt	2003		
Monitor vraagzijde arbeidsmarkt havengebonden cluster Rijnmond	2004	Milieu	
		Gebruik toegangssysteem ondergrondse containers	2004
Onderwijs		Onderzoek naar achtergronden onkruidbestrijdings-middelengebruik door particulieren	2003
Kiezen voor beroepsonderwijs	2005	Evaluatie proef mini-container papier	2005
ROC's Albeda College en Da Vinci College in de Hoeksche Waard	2003	Evaluatie hondenbeleid	2004
Behoeftte onderzoek kinderopvang Dordrecht	2004	Milieumonitor Dordrecht 2003	2004
Integrale leerlingenprognose gemeente Dordrecht 2002-2018	2003	Ruimte voor de rivier	2003
		Belevingswaardeonderzoek oppervlaktewater Krimpenerwaard	2004
		Belevingswaardeonderzoek oppervlaktewater Ridderkerk	2003
Vrije tijd, cultuur, sport en recreatie		Bevolking	
Gebruikers en deelnemers over gemeentelijke sportvoorzieningen	2004	Bevolkingsprognose per wijk gemeente Dordrecht 2004-2020	2004
Dordtenaren over recreatie in het buitengebied	2004	Huishoudenprognose 1998-2010	1998
Vrijwilligerswerk in Dordrecht 2003	2004		
Meningspeiling theatervoorziening in Dordrecht	2004	Klanttevredenheid	
Publieksonderzoek Wantipop/Rainbowpark 2002	2002	Basisscholen over Weizigt NMC	2004
Kerstmarkt Dordrecht 2001	2002	Klanttevredenheidsonderzoek Wijklijn	2003
Boekenmarkt Dordrecht 2002	2002	Klanttevredenheidsonderzoek Maaltijdservice	2004
Opinies over en waardering voor evenementen in Dordrecht	2003	Klanttevredenheidsonderzoek Personalarmering	2004
Toervaarders over Dordrecht	2004	Klanttevredenheidsonderzoek Onderwijs en Welzijn	2004
Onderzoek Openbare Bibliotheek Dordrecht	2003	Elektronische Dienstverlening Gemeente Dordrecht	2003
Publieksonderzoek Zomerkermis 2003	2003	Klanttevredenheidsonderzoek Groenvoorziening 2003	2004
Evaluatie Dordt in Stoom	2004	Klanttevredenheidsonderzoek WVG Dordrecht	2003
Evaluatie Rhythm & Blues Festival	2004	Klanttevredenheidsonderzoek WVG Zwijndrecht	2003
		Klanttevredenheidsonderzoek Brandweer Dordrecht	2003
Sociale voorzieningen en maatschappelijk werk		Klanttevredenheidsonderzoek Stafdiensten	2004
Onze buurt aan zet, tussenevaluatie	2004	Medewerkerstevredenheidsonderzoek Stafdiensten	2004
Jeugdbeleid in de Drechtsteden	2003		
Behoeftte-onderzoek Dubbeldam	2004	Bovenstaande lijst bevat een selectie van publicaties van het SGB	
Jongeren Dordrecht 2003	2004		
Monitor Sociaal Programma Oud-Krispijn Zuid-3	2004	Algemeen	
Doelgroepenonderzoek Bureau Schuldhulpverlening Dordrecht deel III	2004	Dordt op z'n droogst	jaarlijks
Uitvallersonderzoek Bureau Schuldhulpverlening Dordrecht	2003	Staat van de wijken	meerjarig
Evaluatie Gezondheidsmanagement	2004	Tabellenboek Bedrijvenregister Dordrecht	jaarlijks
Monitor ouderen 2003	2004	Meer cijfers en trends kunt u vinden op onze website www.sociaalgeografischbureau.nl	
Wijkpanel Staart Groen	2004		
Wijkpanel Staart Veilig	2005	Informatie/bestellen:	
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting		telefoon: (078) 639 64 65	
Woonmonitor Dordrecht 2004	2004	schriftelijk: Sociaal Geografisch Bureau	
Woonmonitor Drechtsteden 2004	2004	Postbus 8 - 3300 AA DORDRECHT	
Evaluatie project dynamisch wonen	2004	e-mail: SGB@dordrecht.nl	
		website: www.sociaalgeografischbureau.nl	
		fax: 078 -639 80 80	

